

si naj pomagam, ko sem stalno službo zapustil?

Odgovor:

Gotovo ste bili tri mesece na poskušnji. Nemogoče je sicer, da bi vi brez pogodbe za novo službo zapustili prejšnjo. Smatramo, da boste zadevo doma lahko uredili, treba je le obojestranskega razumevanja, tudi od vaše strani.

M. V. v O.

S sosedom sva skupaj napravila most. Oba sva čez vozila. Na eni strani je moj svet, na drugi njegov. Sosed je prodal. Novi mejaš pa prepoveduje, da bi vozil po njegovem. Kaj naj storim?

Odgovor:

Če sosed mosta in vašega sveta ne uporablja, vi pa njegovega, pa te pravice nimate vknjižene, morate iskati sporazum. Ako ste oškodovani, lahko primete prejšnjega lastnika. Če pa nimate sicer nobene druge možnosti prevoza, vam ga bo sodnija priznala in bo sosed izgubil. Boljše, da se sporazumeta.

M. C. v V.

Obveznica ratne štete mi je ukradena. Banka mi ne gre na roko, kaj naj storim?

Odgovor:

Prijavite tatvino orožništvu in mu povejte številko obveznice. Ta številka se bo tako zaznamovala kot ukradena in ko bo tat z njo prišel, se bo vjel. Prijavo o tatvini se naj pošlje potom orožništva v Beograd, ako banka neče poslati.

F. R. v B.

Poklican sem za eden mesec na orožna vaje. Imam ženo in otroke, ki ju preživljam. Ali lahko zahtevam podporo?

Odgovor:

Podpore ne, pač pa potom občine takoj vložite na komandanta svojega polka, kjer delate orožno vajo, prošnjo, da se vas orožne vaje oprostijo.

G. St. v Č.

Zavarovan sem pri farnem požarnem društvu. Lani pa sem se zavaroval še pri »Slaviji«, pa nisem vedel, da farno požarno društvo to prepoveduje. Zdaj bi rad ostal pri farnem društvu, »Slavijo« pa bi pustil. Podpisal sem.

Odgovor:

Žal, da ste s podpisom napravili za 10 let pogodbo. Vi je sedaj ne morete izpremeniti, če so vas pa zato izključili iz farnega požarnega društva, ker imajo to v pravilih, ni njihova, ampak vaša krivda. Po 10 letih boste pogodbo lahko prekinili. Sedaj jo lahko prekine samo novi lastnik.

K. Š. v P.

Imam hišo, kjer so stanovali orožniki. Od lani septembra pa je hiša prazna. Zdaj pa so mi predpisali zgradarino.

Odgovor:

Za leto 1929 in za leto 1930 do septembra morate plačati, od tedaj dalje pa prijavite, da ste jo uporabljali le za kmetijsko delo in za vinogradniško. Nekaj vam bodo že odpisali, ali vsaj za od sedaj dalje oprostili. Banski davek pa plača vsaka hiša.

F. F. v P.

Ali ni to čudno? Za eno hišno številko v eni občini sem plačal 15 Din, v drugi 25 Din. Zakaj ta razlika?

Odgovor:

Cena je različna po moči tablic, pa tudi po številu, ali je več iste vrste ali manj. Če jih je manj iste vrste, so dražji. Račun na občini lahko pogledate.

D. VI. v K.

Ali obrtnik lahko vzame vajenca na krajšo dobo kot tri leta, če se je že preje učil?

Odgovor:

Če se je že preje učil, pa ni bil prijavljen kot učenec, naj sam prosi na obrtno zadrugo, ki bode po zmožnostih izpregledala leto dni učenja. Mojster sam pa tega naj ne dela.

F. P. v P.

Ali sem letos, ko sem bil 2. maja 40 let star, res še dolžen plačevati vojnico?

Odgovor:

Še.

L. K. v Zb.

Imam devet živih otrok. Ali moram plačevati banski hišni davek? In davek na šmarnico?

Odgovor:

Ta davek morate plačevati, tako od sob ko od šmarnice. Prosti ste direktnih državnih davkov in doklad na te davke.

G. H. v B.

Rad bi se šel učiti za šoferja, če je lahko dobiti službo. — Kako naj popravim sod, v katerem se je vino malo zmešalo?

Odgovor:

Šoferjev čez glavo dovolj. Kmalu bo znal vsak voziti. Če upate, da boste res sprejeti in previdni in zvesti, boste lahko dobili službo. — Glede soda: Izperite ga s toplo vodo, nato z mrzlo, ga zažveplajte, in pred uporabo zopet izplahnite.

Š. I. v T.

Sodni pristav mi dolguje 800 Din, pa noče plačati. Ali take ljudi smem tožiti?

Odgovor:

Pišite mu, da naj plača, sicer ga izročite odvetniku. Tudi ti gospodje morajo seveda plačati, kar so dolžni.

F. J. v O.

Na občinskem svetu je oče zasadil jabolka in 40 let je nemoteno sadje obiral. Meni so pa sedaj prepovedali. Ali smejo?

Odgovor:

Smejo. Če si na tujem svetu hišo sezidate, je last od dotičnega, ki je lastnik sveta. Isto je pri vaših jabolkah. Če pa morete dokazati to, da je oče zasadil jablane, je drevo vaše, samo zemljo morate zravnat, pa odškodnino lahko zahtevate.

*

Podzemeljska čuda.

Naša mati zemlja hrani pod svojo debelo odejo marsikatera čudesa, ki so še danes uganka za tolikanj na svojo znanost ponosni svet učenjakov. V okolici Quickborna v Holštajnu na Nemškem se razprostira jezero, ki kaže lastnost, da kadar nastopi deževno vreme, se ponizuje površina vode, kadar pa je suša, jezero narašča.

Ob morski obali Norveške, Skandinavke in sploh po severnih pokrajinah so globoke zareze v obalno skalovje, katere imenujejo fjorde. Severno od mesta Bergen (na Norveškem) je takozvani Mosfjord, ki hrani tri različne plasti vode. Zgornja plast vsebuje sladko vodo, katera priteka po potoku in se

»Plačati Koren tako ne more. Jaz pa — kaj naj z denarjem? Jesti ga ne morem. In prav pred pragom mi leži njiva. Kar kriči k moji bajti.«

»Naredim, že naredim, dragi moj«, je vljudo zatrjeval odvetnik. »Račun pa pošljem za sedaj kar vam. Pozneje zaračunimo seveda Korenu — če bo imel s čim plačati.«

»Dobro, gospod dohtar«, je nekoliko poparjen pritrdil Matija. Na tihem pa je spet pomišljal: »Res, najprebrisanejši med prebrisanimi.«

To o računu ga res ni veselilo, a da sta pravdo dobila, ga je navdajalo z nekakim ponosom, dasi tudi ne z neskaljenim veseljem.

Ko ga je doktor pustil samega na ulici, ga je tisto prisiljeno veselje kar nagloma minilo, vsa izumetničena, ponarejena samozavest je kar iz srca izginila. Bilo mu je kakor človeku, ki v gostilniški sobi, v dimu in med glasnim govorjenjem še ne čuti, da je pijan. A stopi na zrak, pa se mu zemlja pod nogami kar nevarno zaguga, ves svet krog njega čudno zapleše. In nenadoma se ga je polotila tesnoba, da ga pokličejo nazaj pred sodnika. In strogi mož mu odkrito in brez usmiljenja v obraz zaluča: »Matija Petek, po krivem ste prisegli!«

Da se prej in varneje skrije, je naglo zavil v samotnejšo stransko ulico. Tam je utonil v staro krčmo, v prvo, do katere je prišel. Ni gledal, kakšna je. Sa-

mo da bi se okrepčal, skril se pred zasledovalci, ki so mu za petami kakor lovski psi divjačini.

Mu res so? Ali se mu samo tako zdi? A zau-pati temu staremu sodniku ni. Mučil ga je danes že dovolj.

V sodnijski sobi, v primeri z vročino zunaj še precej hladni — proti sredi julija se je obravnava vršila — mu je bilo v glavi že iz vsega početka težko in napeto. A ko ga je sodnik poklical in resno vprašal: »Tožitelj Matija Petek, morete li priseči pri živem Bogu in zveličanju vaše duše, da vam obtoženec Peter Koren posojenega denarja res ni vrnil?« mu je v glavi čudno zašumelo. Kakor bi mu zabijali dolge žebelje skozi čelo, so ga resne, skoro trde besede sodnikove zabojele. Iz glave mu je bolečina plala dol v srce. Tudi pogled sodnikov ga je pekel in bolel. Tisti mirni pogled sivih oči, ki so gledale skozi očali, kakor bi se vbadalo vanj četvero ostrobrušenih nožev in bi rezalo do srca, da izrežejo iz njega najskrivnejše misli.

S silo je zbral ves pogum in odvrnil sunkoma, s skoro srdito zagrizenostjo:

»Lahko, gospod sodnik.«

In ko je govoril sodnik dalje, je bilo, kakor bi padalo kamenje: »Petek, denite še enkrat na tehtnico dušo in teh dvestotirideset kron. Pretehtajte, ali odtehtajo te krone človeško dušo!«

Iz dežja pod kap. Oče se je vrnil z daljšega potovanja in je baš počival na divanu, ko plane v sobo njegov najmlajši in se začne strašno dreti: »Vee, vee, da boš vedel, mama me je vsak dan s palico natepla!« Oče: »Le potoži se, ljubček moj mali, od jutri dalje te bom tepel spet jaz!«

Zagovoril se je. Natakarak: »Vendar ste zopet prišli k nam! Vi ste oni gospod, ki mi je nekoč plačal s ponarejenim bankovcem!« Gost: »Oho! To pa že ne! Jaz sem bil v tej gostilni šele enkrat in še takrat nisem nič plačal!«

Tudi moda. Mali Miheec je prvič videl konja, ki je imel ostri-

gibljejo ter živijo v tej vodi živali, kakor jih nahajamo le v sladkih vodah. V drugi plasti najdemo slano vodo, katero daje morje fjordu izpod zemlje in živijo v njej morske ribe in živali. V najbolj spodnji in tretji plasti pa se podijo okrog vse mogoče in najbolj raznovrstne bakterije ali glivice.

Po raznih krajih zemlje naletimo na večje ali manjše podzemeljske jame, ki so nabirališča vode. Znanstveniki so dognali, da ležijo podzemeljske votline do 16 km globoko. Množina vode, ki je shranjena pod zemljo, je preračunana na 100 trilijonov ton in bi bila razlita po zemeljski površini tako razsežna kakor kak ocean.

*

Razvanje pri Mariboru. V sredo dne 26. avgusta sta bila v cerkvi sv. Mihaela v Razvanju poročena Roth Franc in Kaloh Stefanija, oba iz uglednih kmetijskih družin. Mladi par je poročil vlč. g. dekan Sagaj iz Hoč. Obilo sreče!

Sv. Peter pri Mariboru. Že dolgo zaželjena cestna zveza, odcepak od banovinske ceste Sv. Peter—Ložane preko Huma, ki bi se vezala z banovinsko cesto Sv. Lenart—Sv. Barbara—Ptuj, bo vendar prišla po dolgem prizadevanju tamkajšnjih občin do zgradbe. Te dni je banska uprava v Ljubljani poslala zainteresiranim občinam odlok, da dovoli graditev te ceste ter prispeva primerno denarno podporo in predlaga, da se naj to delo vrši s kulukom. Samoumevno je, da se bodo strinjale zainteresirane občine: Grušova, Sv. Peter, Jablanec, Zimica in druge, s predlogom banovinske uprave, ker je za obvezance kuluka boljše, da delajo tukaj doma, kakor da bi morali zahajati kam v druge oddaljene kraje na delo, kar bi jim samoumevno povzročilo večje stroške in težkoče. Ta zvezna cesta preko Huma bo velikega gospodarskega pomena za zgoraj omenjene občine, ker bodo

nadomestovala sedaj občinske ceste v občinah: Grušova, Sv. Peter, Jablanec in Zimica. Te občine pa že na tem pridobijo, ker se razrešijo deloma vzdrževanja občinskih cest. Gradbeni material je v Humu na licu zgradbe ceste, ki se bo dobil za malenkostno odškodnino. Zemljišče za zgradbo ceste pa odstopijo posestniki brezplačno in z veseljem, da dobijo prepotrebno cesto. Omenjene občine so se tudi s posebno prošnjo obrnile na mariborski cestni odbor za potrebno denarno pomoč in izvedbo tozadavnih načrtov, in je že gotovo, da bo tudi okrajni cestni odbor ugodil tej prošnji.

Zgornji Boč pri Seini ob Dravi. Kaj se danes pravi, imeti posestvo ob glavni cesti, ve le tisti, ki ob cesti stanuje. Dan na dan pride po 6 do 8 brezposelnih in beračev prosit za hrano in prenočišče. Človek bi se nič ne rekel, ko bi podpiral domače reveže, a kaj, pride na eden večer po 3 do 5 Nemcev iz rajha. Prošijo hrane, prenočišča, obnašajo se pa prav oholo, zabavljajo čez Jugoslavijo in hvallijo Rusijo in Nemčijo. Ker je na vse kraje daleč in smo na samem, ga na noč ne moreš odgnati ali brez jedi pustiti. Jaz moram na mojem posestvu računati in kuhati dnevno za 3 do 9 osebe več, kakor nas je v resnici. Kruh moram sama kupovati, koruzo in moko. Vprašam se večkrat: Kam bo to dovedlo? Merodajne oblasti naj bi poskrbele, da bi vsaj toliko ljudi ne prihajalo k nam!

Sv. Lovrenc na Pohorju. Pretečeni ponedeljek smo obhajali tukaj pristrčno slovesnost. Vneli prosvetni delavec Jože Petrun se je poročil z gđ. Štafka Skerbinjekovo iz ugledne Maroltove rodbine. V župnijski cerkvi je spregovoril domači vlč. g. župnik novoporočence ma krasne besede, nakar je izvršil poročni obred. Kot prič sta bila za nevesto, ki je duša domačega dekleškega prosvetnega dela in cerkvenega zbora, ugledni veleposestnik Ivan Kasjak, za ženina pa mariborski urednik »Slovenca« g. dr. Vatrovec. Družica je bila gđ. Zora Skerbinjekova, drug pa trgovčev sin Herbert Jäger. Pri svatbi so govorili lepe in pristrčne napitnice domači vlč. g. župnik Janez Oblak, šolski upravitelj Lavrič, bogoslovni profesor dr. Jože Jeraj, urednik dr. F. Vatrovec in domači kaplan Drvodel. Novo-

poročencema želimo obilo božjega blagoslova!

Velika Nedelja. V ponedeljek, dne 24. avgusta se je nad našim krajem že v predpoldanskih urah pojavilo letalo. Krožilo je tako nizko, da smo mislili, da bo pristalo na grajščinskem travniku, kar je povzročilo nemalo zmedo med delavci, ki so ravno tam otavo sušili. Posebno ženske so se zelo prestrašile velikega »jastreba«. Pozneje smo zvedeli, da je bil to naš domačin, narednik Voršič iz Mihovca, Nadebudnemu mlademu našem rojaku pilotu želimo mnogo sreče in uspehov z željo, da nas še večkrat poseti z letalom.

Ormož. Okrajna posojilnica je prevzela posestvo in mlin Jožefa Kečka v Pušencih. Posestvo namerava razparcelirati in po kosih prodati. — Večina odbornikov ormoške občine zahteva gotovih pojasnil glede zadružne elektrarne, ker je občini s svojim deležem, ki znaša en četrt milijona dinarjev, zelo veliko na tem ležeče, da je denar dobro shranjen. Toda gotovi činitelji, ki imajo prvo besedo v občini in elektrarni, se branijo. Zakaj se je treba braniti, če je vse dobro? — Velik bazen, ki ga je dala napraviti občina, za za silo funkcijonira, ker počasi le priteka voda. Tako ni bilo treba naprositi tistih ormoških dam, ki nimajo nobenega dela, da bi iz Drave donasale vodo v bazen, kakor so to prerokovali nekateri hudomušni in preveč učeni ljudje. — Po našem mestecu srečuješ zadosti tujih obrazov in kmalu spoznaš, da so to bolniki, ki se zdravijo pri dr. Majeriču, našem Zeileisu, ki se zdi, da je imel marsikak ugoden uspeh. Gostom naši kraji ugajajo. Mesto tudi s tem računa in se trudi, da bi gostje rajši k nam prihajali in tu ostali. Najbrž se je zaradi tega ustanovilo Olepševalno društvo, ki bo imelo dela dosti, če bo imelo tudi par dovolj. Kakor se sliši, meščani pridno pristopajo k društvu. Mestna občina pa je dala razširiti in tlakovati pot proti dr. Majeričevi hiši in je dala popraviti občinsko hišo ter pred njo postaviti lično cementno ograjo, delo g. K. Rojsa. — Velitrgovec dr. Brodar je dal prenoviti in povečati svojo na prijaznem gričku stoječo vilo, tako da je res v veselje in ponos njemu in v okras mestu. — Posestnik Bauman Feliks na Hardeku je padel 4 m visoko s poda in si zlomil nogo v stegnu. Zdravi se v

žen rep. Letel je k mami! ter začuden zaklical: »Mama, mama, pogledajte konja z hubi-ropom.«

Da bo bolj držalo. Učitelj: »... te bom že naučil neumnosti uganjati! Za kazen moraš stokrat napisati stavek: »Jaz sem največji osel«

Nerodno povedal. — Sodnik: »Na vsak način moramo napraviti konec tem tatvinam prašičev, sicer ne bo nihče izmed nas varen!«

Resničen pogovor. Sodnik: »Kako se pišete, Zatoženec: »Josip Sila.« Sodnik: »Vi ste torej oropal blagajno?« Zatoženec: »Da, gospod sodnik, saj vendar veste, da sila kola lomi.«

Zaklepalo mu je ob teh dobrotah besedah v glavi, kakor bi za čelom razjarjen kovač udarjal s težkim kladivom.

Tedaj, v ti silni stiski, mu je nekdo čisto razločno zašepetal na uho:

»Saj ne gre za teh dvestoštirideset kron! Za njivo gre! Pazi, Matija!«

Zravnal se je, kakor bi hotel vreči s sebe zadnji pomislek. In je skoro osorno odgovoril: »Ker je pravica na moji strani, se mi za dušo ni treba bati.«

»Dobro«, je resno poudaril sodnik. »A povedati vam moram še nekaj, Matija Petek. Zakon pravi: »Ako kdo po krivem priseže in se mu kriva prisega dokaže, gre v ječo.«

V zadregi se je ozrl na odvetnika. A ta se je brezskrbno smehljaj, kakor bi sodnik pripovedoval prijetne šale.

Pa je nemarno, skoro zaničljivo skomizgnil z ramami.

Sodnik ni več poučeval, ne branil.

»Dobro, prisežite!«

Ko je stopil k mizi, kjer je stari sluga molče, počasi in svečano prižigal rumene sveče, je začutil, da se mu kolena šibe. Ob svitu nemirno se zibajočih plamenov se mu je zdajci zazdelo, da se Kristus na križu giblje, mu s kronano glavo odkimava, mu z razprostrtimi, okrvavljenimi rokami žuga.

Že se je nameraval umekniti, glasno, skesano priznati: »Satan me je zmotil. Toda do take hudobije me ne pripravi.« Kar se mu je v zlati svetlobi sveč zazibala pred očmi njiva, s pšenico posejana, vsa rumena kakor najlepša, pravkar iz peči vzeta pogacha, vsa z zlatim solncem oblita.

In ga je v trenutku spreletela spet tista bolesta, skoro divja strast in slast gladi po njivi, ki se ga je s tako bolno silo lotevala doma, kadar je pasel oči na njivi. V glavi mu je zašumelo še močnejše, zaklepalo še glasneje.

Kakor v pijanosti je dvignil roko. In je prisegel. A zdaj mu šumi in buči v glavi še hrupneje. Morda je kriva tega soparica v nizki, zatohli sobi. Morda vino. In v ta bobneči šum mu neprestano kriči plašni vzkrík Korenkin: »Jezus, res bo prisegel! Po krivem!«

Jasneje ga sliši zdaj, kot ga je slišal v sodnijski sobi. In globlje, bolešneje mu seže zdaj v srce.

In še vidi pred seboj njene široko razprte, prestrašene oči. Prav kakor jih je videl uprte v se, ko se je ob tistem vzkríku zbegane duše nehote ozrl proti nji. Jasno je čutil, da v njeni grozi ni samo strah za tisti denar, ki je zanjo sicer premoženje. Je tudi strah pred grehom, strah za njegovo dušo.

(Dalje prihodnjič.)